

Vlaams
Parlement

vergadering **C183**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 4 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de gratis terbeschikkingstelling van het muziekarchief van de VRT aan de Vlaamse Podiumartiesten (VLAPO) – 1931 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de live-uitzending op VRT NWS van de persconferentie van de verdediging van een Vlaams volksvertegenwoordiger in een juridisch geschil – 2082 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het jaarverslag 2020 van de Vlaamse Vereniging van Journalisten – 2112 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over nieuwsconsumptie van jongeren en het bereik van de VRT bij jongeren – 2113 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de uitrol van 5G in Vlaanderen – 2151 (2020-2021)	18

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de gratis terbeschikkingstelling van het muziekarchief van de VRT aan de Vlaamse Podiumartiesten (VLAPO) – 1931 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, een tweetal weken geleden kreeg ik plots een e-mail van Micha Marah. Ik was een beetje geschrokken. Ik dacht: 'Micha Marah mailt mij, dat zal iets speciaals zijn.' Er zat een brief bij van de belangenverdediger van de Vlaamse Podiumartiesten (Vlapo), ondertekend door een aantal oud-collega's van het Vlaams Parlement, onder meer mijn partijgenoot Johan Verstreken. Maar ik zag ook Margriet Hermans en Jo met de Banjo, Jo De Clercq eigenlijk, een schepen van een naburige gemeente, en nog een aantal anderen. Ik vond dat de brief in elk geval onze aandacht waard is.

Zij vragen om gratis te mogen beschikken over het muzikaal archief van de VRT, zodat het erfgoed van de Vlaamse populaire muziekprogramma's, zoals Canzonissima, Margriet, De muziekdoos, maar ook Eurosong, levend kan worden gehouden.

Volgens Vlapo zou dit een erkenning zijn voor de oudere en een ontdekking voor de jongere generaties. Zij willen geen integrale heruitzendingen maken, maar wel muzikale clips of fragmenten gebruiken ter ondersteuning van gesprekken en terugblikken op muzikale carrières van onze Vlaamse artiesten. Dat zijn de ideeën waarmee zij spelen.

De vraag, of het idee, kwam er naar aanleiding van de week van de Belgische muziek waarin Vlapo in samenwerking met MENT TV een duik heeft genomen in het muzikale verleden van verschillende Vlaamse artiesten. Daarvoor kon worden gerekend op het rijke archief van de openbare omroep.

Zij zeggen in de brief ook dat al het materiaal indertijd werd gemaakt door de VRT en dat het tot het culturele erfgoed van onze eigen muziek behoort. Het werd destijds toch aangemaakt met overheidsmiddelen. Nu vragen ze hoe dat verder op een goede manier kan worden gebruikt.

Minister, bent u op de hoogte van de vraag? Ik weet dat ze de brief naar verschillende leden van het parlement hebben gestuurd, maar telkens vanuit een andere artiest, blijkbaar. Hebt u ook de brief gekregen?

Wat is uw standpunt om het muzikale archief gratis ter beschikking te stellen van Vlapo?

Bent u bereid om in gesprek te gaan met de VRT over de vraag om het uitgebreide muzikale archief gratis ter beschikking te stellen aan Vlapo? Ze zeggen in de brief dat ze het eventueel beperkt willen houden tot het archief ouder dan tien jaar. Maar er zijn misschien bepaalde periodes die onderworpen zijn aan een reglementering. Ik wou daar graag iets meer over weten.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Brouwers, dank u voor de bijzonder boeiende vraag. Ik ben uiteraard fan van alle Vlaamse en Belgische muziek, maar zeker ook van dit genre. Ik heb in mijn relatief korte periode als minister al contact gehad met onder meer Jo met de Banjo, Micha Marah, Conny Neefs, Johan Verstreken en Koen Crucke. Ik waardeer dit bijzonder. Als je kijkt naar de waarde van onze Vlaamse muziek, dan is dit zo divers, en dit genre hoort er absoluut ook bij. In die zin ben ik heel tevreden met uw vraag.

Misschien is de brief mij ontgaan. Ik denk niet dat ik hem ontvangen heb. Heel veel dank om hem op deze wijze bezorgd te hebben. De vraag van Vlapo was mij niet bekend vooraleer ik uw vraag las. We gaan er ons zeker over buigen.

De beslissing om het muzikale archief van de VRT gratis ter beschikking te stellen, is uiteraard een operationele beslissing van de VRT. Op dat vlak heeft de VRT autonomie. We hebben de VRT hierover gecontacteerd. De VRT heeft mij laten weten dat zij niet steeds de noodzakelijke rechten heeft om exploitaties van muziek materiaal uit haar archief door derden toe te staan.

Maar de VRT stelt zich zeker open en constructief op naar alle organisaties die met haar willen samenwerken, en is uiteraard ook heel erg bereid om met Vlapo in gesprek te gaan. Dat is ook wat nodig is om te verduidelijken wat precies de vraag is van Vlapo en te zien welke rol de openbare omroep daar desgevallend in kan opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het is goed dat u ook die muziek kunt appreciëren, naast allicht ook heel wat andere genres, en dat u er met de VRT al over in gesprek bent gegaan. Het zou inderdaad wel goed zijn dat zij ook verder het gesprek opnemen met de artiesten. Ik denk dat er rond die hele rechtenkwestie wel wat te zeggen valt. Door het feit dat het over programma's gaat die zij zelf hebben opgenomen – dat zijn programma's van de VRT – zitten de rechten sowieso bij de VRT. Voor de auteursrechten die op die liedjes zitten, worden zij al betaald. Ik zie dus niet goed in waar die problemen precies zitten. Ik denk dat daar wel een uitweg te zoeken is om hen toch op een bepaalde manier toegang te geven, zodat dat ook meer kan worden uitgedragen. Het gaat immers bijna om een soort stukje van ons culturele erfgoed. Zeker die veel oudere programma's en artiesten maken een stuk deel uit van ons oudere culturele erfgoed. Om daar ook jonge mensen mee te laten kennismaken, om dat meer te verspreiden, zou het iets soepeler moeten kunnen gaan dan nu het geval is. Ik hoop dat ze hen gewoon eens ontvangen en een gesprek willen aangaan. Ik denk dat er over dit recht misschien wel een overeenkomst te bereiken is. Zoals u zegt is het aan de VRT om daar autonoom verder in te beslissen. Het is in elk geval al een goed signaal als ze weten dat vanuit het parlement en vanwege de minister de zaak gesteund wordt en dat ze daar eens grondig en met goede blik naar willen kijken.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik ben ontzettend blij dat ik het na al die jaren eens opnieuw kan hebben over De Muziekdoos en over Micha Marah. Het is lang geleden.

Mevrouw Brouwers, ik zal u steunen. Minister, de Vlaamse podiumartiesten liggen mij zeer nauw aan het hart, zoals u weet. Het is een sector die wel eens in het vergeethoekje terecht kan komen. Ik wil collega Brouwers dan ook zeer graag bijtreden bij haar vraag.

De vragen van Vlapo vzw om gratis een beroep te kunnen doen op bepaalde delen van het VRT-archief zijn waarschijnlijk eenvoudiger dan het antwoord erop. Maar het hele rechtenverhaal is sowieso, zoals mevrouw Brouwers zegt, een complexe aangelegenheid waar ik tijdens de bespreking van de nieuwe beheersovereenkomst alvast de aandacht op heb willen vestigen. Diezelfde beheersovereenkomst biedt voor de VRT alvast een kader om de vraag van Vlapo grondig in overweging te nemen. Ik verwijs dan graag naar de volgende passages: "De VRT vervult een stimulerende rol op vlak van Vlaamse en Nederlandstalige muziek." (...) "De VRT werkt samen met de muzieksector. Ze organiseert structureel overleg met de Vlaamse muzieksector." (...) "De VRT bekijkt op welke manier cultuuraanbod uit

haar archief beter ontsloten kan worden. Ze werkt daartoe samen met andere partners waaronder meemoo.”

Ik denk dus dat het zeker niet onoverkomelijk is dat de VRT bereid zou zijn om hieromtrent met Vlapo aan tafel te zitten. Zoals ik begrepen heb is het immers geenszins de bedoeling om hele programma's of formats te verkrijgen. Ik meen te begrijpen dat de problematiek zich stelt wanneer de vraag komt van de artiest zelf en dat de betrokken artiest zelf gratis een beroep kan doen op het beeldmateriaal uit een al dan niet ver verleden, louter ter illustratie bij een publiek optreden.

Collega's, ik denk dat het goed zou zijn dat de VRT in uitvoering van de aangehaalde passages van de beheersovereenkomst zich aan tafel zet met de vertegenwoordigers van Vlapo om een kader uit te werken waarbinnen een en ander mogelijk is, daarbij steeds rekening houdend met en met respect voor de complexe rechtenmaterie die hier zonder meer aan gekoppeld is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Wat een heel fijne vraag, dank u wel, collega Brouwers. De brief van Micha Marah heb ik zelf niet ontvangen, maar ik denk dat u daar heel terecht om steun vraagt en ook vanuit onze fractie zult u die krijgen. Ook voor ons zijn de Vlaamse podiumartiesten heel belangrijk als het gaat over onze Vlaamse cultuur en economie. Ze zijn ook een belangrijke economische sector.

We leven in een periode waarin heel wat weggevallen is voor de mensen die zich verenigen binnen Vlapo, en Tien om te zien en De Muziekdoos zijn er gewoon niet meer op televisie. Uiteraard zoeken ze momenteel naar andere manieren om hun muziek te promoten. Men kijkt dan heel hard in de richting van de VRT en dat is heel terecht. Dat staat ook gewoon in de beheersovereenkomst met de VRT. Collega Tommelein verwees er ook naar. Die ontsluiting is heel belangrijk. Het staat letterlijk in de beheersovereenkomst dat er moet worden gekeken naar de rol van meemoo. Mijn vraag aan de minister is: kan de VRT – het is goed dat u het met hen al hebt opgenomen – een gesprek faciliteren waarin meemoo ook betrokken wordt?

Heel belangrijk is denk ik ook MENT TV. De vraag die Vlapo stelt, heeft daar ook mee te maken. Er is niet alleen de verspreiding via hun eigen kanalen, MENT TV speelt ook een bijzonder belangrijke rol als het gaat over de verspreiding van de Nederlandstalige muziek. Dat is heel goed bekeken. We mogen de impact van MENT TV niet onderschatten. Het zou voor hen ook een win-win kunnen zijn: voor de artiesten, voor MENT TV en voor de VRT om daar tot een uitwisseling te komen. Daarover is trouwens ooit al eens een aanbeveling gedaan in een rapport van 2014, dat werd besteld door toenmalig minister Lieten bij het helaas ter ziele gegaan Steunpunt Media specifiek over Vlaamse muziek en daar werden dergelijke aanbevelingen al meegegeven. Het zou goed zijn als we daar werk van zouden kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik heb de brief ook gekregen en ik vind het alleszins ook een interessant project van Vlapo en MENT TV. Vlaamse artiesten verdienen zeker steun en aandacht. Maar het is, zoals u aanhaalt en zoals de collega's ook aanhalen, een heel complexe materie qua rechten. Er zijn andere tarieven. Zeker als Vlapo dat archief wil gebruiken voor de uitzending door een zender, zijn daar andere tarieven voor dan voor particulieren. Dat geldt ook voor beeldmateriaal. Als dat elders gebruikt wordt, moet daar ook per minuut of per halve minuut voor betaald worden. Het is aan de VRT om daarover met Vlapo in gesprek te gaan. Ik wens hun alle succes.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, ik ben blij te zien dat dit thema ook deze commissie kan beroeren. Ik heb zelf met een aantal artiesten ook een oproep gedaan een tijd geleden, bij de start van de lockdown: #draailokaal #playlocal. Het is ook iets waar we zelf een rol in kunnen spelen, niet alleen op radio en televisie, maar ook bijvoorbeeld via andere streamingplatformen door voldoende aandacht te hebben voor dit soort muziek. Ik denk dat we daarin allemaal een verantwoordelijkheid hebben.

Misschien nog de vragen over de rechten en hoe daarmee om te gaan. Het is zo dat de rechten niet altijd bij de VRT zitten. Soms kan het zijn dat er op het moment van de uitzending met de artiest of platenmaatschappij afspraken zijn gemaakt over de uitzendrechten, bijvoorbeeld dat de opname alleen in een bepaald programma mag worden uitgezonden en dat de VRT niet het recht heeft om dat op andere manieren of plaatsen uit te zenden. Daar moet natuurlijk rekening mee gehouden worden wanneer het doorgegeven wordt. De VRT zal ook een vergoeding betaald hebben aan de beheersvennootschappen voor de uitzending, maar voor een andere vorm van exploitatie heeft de VRT in principe niet betaald.

Als de artiest die clips zelf wil gebruiken, zullen er afspraken moeten worden gemaakt met de beheersvennootschappen. Om maar te zeggen, collega's, dat dit een begrijpelijke en eenvoudige vraag is, maar dat het antwoord door de VRT zeer grondig moet worden bekeken, om rekening te houden met de verschillende rechtenhouders en met de afspraken die ter zake contractueel gelden.

Ook meemoo kan daarbij zeker worden betrokken. Bij dit soort gesprekken bekijkt de VRT dat meestal in een breder kader en legt de link daarbij met meemoo. Maar ik blijf verwijzen naar de noodzaak dat de VRT over de juiste rechten beschikt. Hetzelfde geldt ook voor een mogelijke samenwerking met MENT TV. Ook daar is er de rechtenkwestie en moet dat zeer grondig worden bekeken.

Zoals gezegd, steun ik de vraag om dit te onderzoeken. Ik denk dat de VRT dit zeker kan bekijken. Het kan effectief alleen maar bijdragen tot een sterkere promotie van dit genre van Vlaamse muziek.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, een eenvoudige vraag met uiteindelijk een ingewikkeld antwoord. Telkens als er rechten mee gemoeid zijn, is het niet zo eenvoudig. Ik denk dat we hier niet uit geraken zonder daarbij niet alleen de VRT zelf maar ook meemoo en de beheersvennootschappen zoals bijvoorbeeld Sabam te betrekken. Maar ik hoop dat het gesprek op gang kan komen en dat er naar mogelijkheden kan worden gezocht om dat al dan niet gratis maar dan toch zo goedkoop mogelijk ter beschikking te stellen. Want dat wil ik toch benadrukken: het gaat hier om een stuk cultureel erfgoed dat we ook met de nieuwe generaties willen delen. Zeker voor de ouderen is dat fijn om het nog eens te kunnen terugzien.

MENT TV heeft inderdaad het initiatief genomen. We moeten hen daar misschien bij betrekken, maar daar heeft collega Van Werde gelijk: dan moet je het ook voor de anderen openstellen. Er valt heel wat over te zeggen. Ik denk dat het een juridisch kluwen is. Maar dankzij de steun van ongeveer alle commissieleden die hier zijn tussengekomen en van mezelf kan de VRT hier werk van maken, om een goed voorstel te doen aan Vlpo, waardoor dit allemaal veel meer terug naar boven kan komen en uitgezonden kan worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de live-uitzending op VRT NWS van de persconferentie van de verdediging van een Vlaams volksvertegenwoordiger in een juridisch geschil – 2082 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Op 22 februari 2021 riep Sihame El Kaouakibi de pers bij elkaar in het bijzijn van haar advocaten, om toelichting te verschaffen bij de verdediging in haar zaak omtrent de aantijgingen in het kader van zelfverrijking met subsidiegeld en financiële malversaties. De VRT vond het nodig om dat zowel via VRT NWS als via Eén uit te zenden. Toen de vragenronde begon, die door de heer Vande Lanotte als haar advocaat werd aangekondigd, werd de stream afgesloten. Daardoor kreeg je de journalistieke checks and balances niet.

Los van de schuldvraag, die uiteraard alleen het gerecht toekomt, dient de vraag te worden gesteld of het de taak is van de openbare omroep om de juridische verdediging van persoon X of Y live en zonder tegenspraak integraal uit te zenden. Een verzwarend element is misschien dat de betrokkene het in haar verdediging dan nog eens had over feiten die plaatsvonden op het moment dat zij lid was van de raad van bestuur. Ik denk dat dat een belangrijk verzwarend element is.

In die context moet onzes inziens de vraag worden gesteld of op die manier geen afbreuk wordt gedaan – en hier zijn we weer – aan de onpartijdigheidsregelgeving die vervat zit in het Mediadecreet, meer bepaald in het artikel 39. Dat stelt het volgende: “De informatieprogramma's, de mededelingen en de programma's met een algemeen informatieve inslag, en alle informatieve programmaonderdelen worden in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid verzorgd”.

Minister, ik weet niet hoe het bij u zit, maar het live, kritiekloos en volledig integraal uitzenden van een verdediging in een juridisch geschil kan mijns inziens bezwaarlijk als onpartijdige berichtgeving worden gezien. Het doet trouwens ook vragen rijzen – en u verwijst daar zelf vaak naar – of het geen afbreuk doet aan het redactiestatuut, dat onder meer vervat is in artikel 68, dat stelt: “Indien (...) één individu of groep wordt toegestaan een coherent, doch persoonlijk standpunt te vertolken in een programma, dan moet het publiek daar duidelijk op gewezen worden.” Dat gebeurde duidelijk niet. “Men moet er tevens over waken dat, ondanks het persoonlijk inzicht van de geïnterviewde, de feiten correct en fair worden weergegeven en geen verkeerde weergave gebracht wordt van andersluidende inzichten.”

We weten dat uw klassieke antwoord daarbij is dat het uitzendingschema, zoals het inderdaad ook staat in het Mediadecreet, een autonome bevoegdheid is van de VRT, maar zoals u weet, kan de Vlaamse Regering de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) verzoeken een procedure op te starten bij de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen, conform artikel 220 van het Mediadecreet.

Minister, zult u een dergelijk initiatief nemen? En zo neen, waarom niet?

En dan de tweede vraag, waarbij ik vrees dat u hem niet gaat beantwoorden, uw historiek hieromtrent kennende. Wat is uw appreciatie of beoordeling van deze live-uitzending in het kader van de wettelijk opgelegde onpartijdigheidsplicht van de VRT, die zowel vervat is in het Mediadecreet als in het redactiestatuut?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Sloomans, u begint mij stilaan te kennen. Elke week opnieuw krijg ik vragen over programma's van de VRT of andere zenders. En elke keer zeg ik op dat soort vragen hetzelfde, en nu dus opnieuw: artikel 7 van het Mediadecreet bepaalt dat de VRT autonoom haar programma-aanbod en uitzendschema vaststelt. Dit is een redactionele keuze van de VRT-nieuwsdienst.

De VRT heeft mij laten weten dat de VRT-nieuwsdienst deze persontmoeting live gestreamd heeft op vrtnws.be, net zoals andere media overigens. Het live streamen van een persconferentie gebeurt wel vaker. Vanaf de start van de streaming wordt door de redactie van de nieuwsdienst onmiddellijk gewerkt aan verdere online artikels en andere berichtgeving op basis van de informatie die wordt meegedeeld tijdens de persconferentie. Op die manier wordt een persconferentie gekaderd.

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Minister, dank u voor het eerder summier antwoord. Ik begrijp daaruit dat u de taak van behoeder van het Mediadecreet, zoals u altijd aangeeft dat te zijn, eerder selectief invult. We zitten hier toch met een bijzonder duidelijke, glasheldere case, waar trouwens geen enkel precedent van terug te vinden is. U verwijst daar wel naar, maar u geeft geen voorbeelden. In die zin is dit toch een ontegensprekelijke schending van het Mediadecreet. U bent daar blijkbaar zeer selectief de behoeder van.

Ik zou trouwens in dat kader nog een citaat willen meegeven van de oud-VRT-hoofdredacteur van de nieuwsdienst, u allen zeer goed bekend want het is een partijgenoot van een coalitiepartner van u. Siegfried Bracke zei hierover: "Net zomin als het rechtstreeks streamen van de persconferentie van de verdediging van El Kaouakibi onpartijdig is. Het is ook niet bepaald onpartijdig om dan een paar uur later met het gezag van een VRT-expert die verdediging zeer sterk te noemen. Zeker niet als op dat moment via andere media blijkt dat op zijn zachtst gezegd die verdediging niet helemaal waterdicht is."

Ik begrijp dat u geen initiatief zult nemen. Dat geeft toch aan dat u het niet echt meent met die onpartijdigheidsqueeste, laat ons het zo maar noemen, die u voert en waar ik eigenlijk wel de grootste bondgenoot van ben als u dat ook ernstig zou opnemen. U hebt nochtans de instrumenten. Het artikel 220 van het Mediadecreet geeft u dat. Maar u weigert dat te gebruiken. Waarom niet? Ik weet het niet. Is het om uw coalitiepartner Open Vld niet te schaden?

Vandaar mijn bijkomende vraag: hoe rijmt u het feit dat u zich opwerpt als behoeder van het Mediadecreet – dat is uw letterlijk citaat in de plenaire vergadering een jaar geleden – met het feit dat u in deze zaak geen enkele stap zet om dat decreet ook te honoreren?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Collega Sloomans, wij beginnen u ondertussen al te kennen en ook de strategie van uzelf en uw partij. Zowat elke week doen u en uw partij eigenlijk aan pure intimidatie, intimidatie van de VRT, van andere Vlaamse media-bedrijven, zowel via het parlement als via de raad van bestuur. Dat is bijzonder zorgwekkend. De minister blijft daar heel rustig onder; ik heb het moeilijker om daar week na week rustig onder te blijven. De VRT-redactie, dat zijn verstandige vrouwen en mannen die zich allerm minst laten intimideren door u. Ik vind dit toch wel zeer onrustwekkend.

We moeten er te allen prijze voor zorgen dat we die persvrijheid, een belangrijke hoeksteen van onze democratie, blijven beschermen. De volgende vraag op de agenda gaat over het jaarverslag van de Vlaamse Vereniging van Journalisten

(VVJ). Als ook al de VVJ, de beroepsvereniging van journalisten, zich zorgen maakt over de toenemende pogingen tot intimidatie van journalisten, dan is waakzaamheid geboden. Ik zou u echt waar, als u zichzelf een democratische partij noemt, willen aanmanen om te stoppen met die pure intimidatie van onze journalisten.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik zal – u hebt dat goed gezien, collega Sloomans – geen klacht indienen namens de Vlaamse Regering conform artikel 220. U weet dat dat artikel de mogelijkheid geeft, ook aan particulieren, om klacht in te dienen wanneer voldaan is aan de ontvankelijkheidsvereisten. Het staat u natuurlijk vrij om dat te analyseren, mocht u daarvoor in aanmerking komen. Maar namens de Vlaamse Regering gaan we dat duidelijk niet doen.

Uiteindelijk gaat het over de vraag wat nieuwswaardig is. Wat is nieuwswaardig om online te brengen, om te streamen? Dat is een vraag die het best beantwoord wordt door de mensen die verantwoordelijk zijn voor nieuws en nieuwsredacties en die onderworpen zijn aan de deontologische regels die ter zake gelden. Dat zijn journalisten, dat zijn redacties. Ik stel alleen maar vast, zonder mij ten gronde uit te spreken, dat er ten eerste ook andere redacties geweest zijn die dezelfde keuze als de VRT gemaakt hebben, en ten tweede dat er, ook bij u, collega Sloomans, heel veel interesse is vanuit het publiek voor deze kwestie. Ik denk dat uw eigen communicatie en de plenaire vergadering van vorige week ter zake een illustratie is.

Ik sta garant voor een aantal principes van het Mediadecreet. Een ervan is de persvrijheid en de onafhankelijkheid van de redacties, dat hebt u goed gezien. U hoeft dat helemaal niet uit de context te trekken. Ik voel mij niet verantwoordelijk voor het nagaan van individuele programma's en individuele journalistieke gedragingen. Dat zou precies haaks staan op de letter en de geest van het Mediadecreet.

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Buiten het uiten van mijn ontgoocheling heb ik nog weinig toe te voegen. U zegt dat u geen initiatief zult nemen, wat meteen wel de vraag doet opwerpen wanneer u dat eigenlijk wel zou doen. Op den duur hebben de mensen gewoon het gevoel dat er geen rode lijnen meer zijn wat betreft onpartijdigheidsregels, wat de geloofwaardigheid en de integriteit van de openbare omroep allesbehalve ten goede komt. U hebt het instrument, maar u weigert het te gebruiken. Ik stel mij gewoon de retorische vraag of u en andere collega's een dergelijke passiviteit ook aan de dag zouden leggen mocht mijn partij een dergelijk forum krijgen in een strafonderzoek. Stel jullie nu gewoon eens één seconde voor dat de verdediging van Dries Van Langenhove live, kritiekloos, zonder tegenspraak zou worden uitgezonden: het land stond op zijn kop, er was een actualiteitsdebat, de VRM zou de klachten niet meer kunnen slikken. Maar wanneer dat dan bij een coalitiegenoot is van de minister, doet die alsof zijn neus bloedt. Ik ben hier blijkbaar de man die journalisten intimideert.

Ik stel alleen vast dat een oud-Kamervoorzitter en oud-hoofdredacteur van de nieuwsdienst exact dezelfde analyse maakt. Ik laat mij dus op dat vlak geen lessen leren. U stelt dat het mij bijkomend vrij staat om klacht in te dienen. Wel, die klacht ligt klaar en die zal deze week nog worden ingediend. Maar dat betekent niet dat u als minister, die toch een voorbeeldfunctie heeft en de behoeder is van het Mediadecreet, een dergelijk initiatief niet kunt nemen. In die zin ontgoocht u mij. Maar bon, het vervolg van de klacht zal uitwijzen welke richting dit uitgaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het jaarverslag 2020 van de Vlaamse Vereniging van Journalisten – 2112 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik heb daarnet al verwezen naar het recente jaarverslag van de Vlaamse Vereniging voor Journalisten (VVJ). Zij hebben dat vorige week gepubliceerd. Uit hun jaarverslag blijkt – hoe kan het ook verwonderen – dat de coronacrisis ook voor de nieuwsmedia en journalisten bijzonder moeilijk is geweest. Zo stellen ze in het verslag dat de reguliere nieuwsmedia in 2020 een dubbele evolutie ondergingen – we hebben het er al over gehad. Er is sprake van een coronaparadox. Enerzijds is er een forse toename van de nieuwsconsumptie en het aantal abonnementen: we hebben nooit meer nieuws geconsumeerd en media gebruikt dan in de coronacrisis. Maar anderzijds implodeerde de reclamemarkt, waardoor de Vlaamse mediabedrijven hun reclame-inkomsten zagen slinken.

De minister heeft daar trouwens goed op gereageerd door ook vanuit het coronafonds een stukje voor de media te voorzien. De Vlaamse Regering heeft de mediasector ondersteund door 3 miljoen euro in advertenties met de check-check-check-campagne te investeren en 10 miljoen euro vanuit het noodfonds. Bovendien heeft ook de federale overheid via de regeling rond tijdelijke werkloosheid en het overbruggingsrecht voor zelfstandigen geprobeerd de mediasector bij te staan.

De Vlaamse journalisten, waarvan heel veel op freelancebasis werken – in dat opzicht zijn de media-, de cultuur- en de eventensector aan elkaar verwant –, zagen hun opdrachten slinken, ondanks dat er meer nieuws was door de coronacrisis. Vooral vakjournalisten, zoals cultuur- en sportverslaggevers, zagen de evenementen waar ze normaal over schrijven, geannuleerd worden, waardoor er voor hen geen werk meer was. Ook de lokale verslaggeving werd voor een groot deel on hold gezet. Maar anderzijds zie je wel dat andere journalisten meer werk en een hogere werkdruk ervaarden, bijvoorbeeld wetenschapsjournalisten. Sommige redacties hebben zelfs geïnvesteerd in een uitbreiding van hun wetenschapsredactie.

Wat de coronacrisis dus volgens de VVJ heeft aangetoond, is dat de werkzekerheid van journalisten veel te kwetsbaar is – zoals ook in de cultuursector, we weten het allemaal goed –, vooral voor freelancejournalisten die een groot aandeel vormen binnen de journalistiek. Dat toonde een onderzoek van het Center For Journalism Studies van de UGent reeds aan in mei 2020. Uit dat onderzoek blijkt dat twee op de drie freelancers zich toen al zorgen maakten over hun werkzekerheid en drie op de vier vreesden voor de financiële gevolgen van de crisis. De mediabedrijven behielden vooral hun vaste loontrekkende journalisten in dienst tijdens de crisis. Maar er waren nog amper opdrachten voor freelancejournalisten.

Dus de VVJ stelt vast dat daardoor veel freelancejournalisten het vak helaas hebben verlaten. We hebben vanochtend met de minister-president de discussie gehad over mensen die werken in de eventsector. Maar tegelijk ziet de VVJ ook al tien jaar het aantal beroepsjournalisten en de instroom van loontrekkende journalisten dalen als gevolg van besparingsoperaties binnen de mediabedrijven.

Het jaarverslag van de VVJ is een interessant aanknopingspunt om met u, minister, over van gedachten te wisselen.

Hoe evalueert u het jaarverslag van de VVJ? Welke conclusies trekt u daaruit?

Hoe evalueert u de invloed van de coronacrisis op die Vlaamse journalistieke sector?

Hoe evalueert u de daling – niet alleen dit jaar, maar al tien jaar - van het aantal beroepsjournalisten en het feit dat er te veel of alleszins heel veel journalisten freelance basiswerken?

Op welke manier denkt u aan mogelijkheden om mediabedrijven bij te staan om die werkzekerheid binnen de journalistiek te versterken?

Hebt u er zicht op of de problemen die de eerste maanden van de coronacrisis hebben veroorzaakt binnen de journalistieke sector, zich vandaag nog op dezelfde manier voortzetten? Zo ja, welke bijkomende maatregelen plant u om de journalistiek in Vlaanderen de coronacrisis verder te helpen doorkomen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: 2020 was voor iedereen een bijzonder jaar, zeker ook voor de nieuwsmedia en de journalistiek.

De journalisten en de nieuwsmedia hebben hun rol ten volle gespeeld. Ze voeren volop de strijd mee tegen het coronavirus. Ze werken hard aan kwaliteitsvol nieuws over deze crisis en proberen zoveel mogelijk de vragen die er leven bij hun kijkers, lezers en luisteraars, te beantwoorden en dat in een moeilijke context. Denk in het bijzonder aan geannuleerde reclame-inkomsten, gewijzigde werkomstandigheden enzovoort. Het is wat we in deze commissie de coronaparadox hebben genoemd: steeds meer werk, steeds meer bereik ook, een steeds belangrijker taak en tegelijk ook inkomsten die onder druk staan.

De Vlaamse Regering heeft – inderdaad ook de Federale Regering – samen met de verschillende regeringen verschillende steunmaatregelen genomen om de economische en sociale gevolgen ervan zoveel mogelijk te temperen. Mediabedrijven kregen een duw in de rug in de vorm van overheidsadvertenties, de bedrijven konden gebruikmaken van het regime van tijdelijke werkloosheid en zelfstandige journalisten konden aanspraak maken op individuele tegemoetkomingen. Zoals u terecht aanhaalde, was er het coronanoodfonds waar we een mooi bedrag van 10 miljoen euro ter beschikking hebben gesteld van een deel van de mediasector.

Verder zien we dat de coronacrisis gezorgd heeft voor een versnelling van de digitalisering. U weet dat dat een van de prioriteiten is in mijn mediabeleid. We zijn deze weken heel hard aan het werken om die digitale transitie te ondersteunen. In die zin is de coronacrisis ook een opportuniteit. We zien dat de nieuwsmedia technologische vernieuwingen hebben doorgevoerd op het gebied van de werking van de redacties en de automatisering van werkprocessen. Die digitale transformatie zullen we de komende maanden en jaren met relancemiddelen verder ondersteunen.

Het jaarverslag van de VVJ duidt de impact van de coronacrisis op de media heel erg helder. Ik concludeer daaruit dat de nieuwsmedia en de journalistiek geconfronteerd worden met enkele economische en sociale uitdagingen, maar dat zij er niet alleen voor staan en dat we hen vanuit de Vlaamse Regering, maar ook met de collega's van de Federale Regering ondersteunen.

U peilde ook naar de daling in het aantal beroepsjournalisten. Uit het jaarverslag blijkt inderdaad dat er zich de afgelopen jaren een dalende trend van het aantal erkende beroepsjournalisten in Vlaanderen voordoet. Het jaarverslag bevat geen mogelijke verklaring voor die daling. Aan de andere kant moet wel opgemerkt worden dat er een betere doorstroming is van stagiairs naar erkende beroepsjournalisten.

Dat reflecteert in een stijging van nieuwe erkenningen in 2020, wat dan weer een hoopvol teken is.

Wat betreft de freelancers, heb ik in een eerdere vraag om uitleg van 21 januari 2021 al uiteengezet dat de arbeidsomstandigheden voor journalisten een groot uitgangspunt blijft, maar dat dat grotendeels een federale bevoegdheid is.

De maatregelen die de Vlaamse Regering getroffen heeft in het kader van de coronacrisis, hebben aangetoond dat wij met die beroepsgroep rekening hebben gehouden.

U peilde ook naar de werkzekerheid binnen de journalistiek. De werkzekerheid in de private sector is natuurlijk niet of toch niet uitsluitend de verantwoordelijkheid van de overheid. Op dat vlak hebben we misschien een ideologisch meningsverschil, collega Segers.

Voor het versterken van de werkzekerheid voor journalisten kijk ik in eerste instantie naar de mediabedrijven zelf. Vanuit mijn bevoegdheid als minister van Media wil ik verder inzetten op steun aan de geschreven pers binnen de middelen die ik daarvoor ter beschikking heb. Ik denk bijvoorbeeld aan de faciliterende steun aan de VVJ en aan onderzoeksjournalistieke projecten.

De coronacrisis is jammer genoeg nog niet afgelopen, maar de journalisten hebben voortgewerkt en uitstekend werk geleverd via hun berichtgeving.

Bijkomende specifieke maatregelen zijn vandaag vanuit het mediabeleid niet gepland. Over andere economische steunmaatregelen kan ik me niet uitspreken, maar we blijven uiteraard in nauw contact staan met de VVJ en met de andere leden van de regering om dat op te volgen.

Om te eindigen met een positieve noot: recente cijfers van verschillende nieuwsmedia wijzen niet alleen op een toename in het bereik, onder meer de kijk- en luistercijfers en ook het digitale bereik, maar ook op een toename van het aantal abonneementen, zeker ook van online-abonnementen. Dat mag zeker een positief effect van de coronacrisis genoemd worden. Het toont aan dat die bedrijven in moeilijke omstandigheden hun job heel goed hebben gedaan. Het bewijst ook het blijvend belang en de interesse voor nieuwsgaring bij de brede bevolking.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dank uw wel, minister, voor uw antwoord op mijn vele vragen. Ik heb er maar een aantal gehaald uit het jaarverslag van de VVJ. Daar zit nog veel meer voer in voor discussie en ook een oproep voor de collega's: misschien moeten we toch eens met de commissie het verslag laten presenteren. Er zijn nog een aantal andere pijnpunten die de VVJ signaleert over de journalistieke sector in Vlaanderen, onder andere de eerlijke vergoeding van freelancers. In het sociaal charter van de geschreven pers wordt daar werk van gemaakt, maar dat is nog niet te veel uitgerold. Minister, ik denk dat dat wel een manier zou mogen zijn. U zegt dat het aan de mediabedrijven is om dat te doen. Maar zowel bij de VRT, waar ik heel goed de uitzendarbeid monitor, als bij de private bedrijven zijn die tijdelijke contracten, de freelancestatuten en vooral een eerlijke vergoeding ervan een belangrijk pijnpunt. Ik roep u op om dat te blijven opvolgen.

Wat betreft de vergoeding van de copywriters, is het de bedoeling dat onder de EU Digital Copyright Directive die nu wordt omgezet, dat uitgevers en auteurs van content ook vergoed worden door de Big Tech. Daar is ook werk aan de winkel. Dat is natuurlijk een federale bevoegdheid. Ik hoop dat u dat zult meenemen zodanig dat er toch ook wordt meegenomen dat auteurs van de VVJ 50 procent kunnen krijgen.

Een ander pijnpunt is vrijheid van publicatie, intimidatie en politieke druk, maar daar hadden we het daarnet over, en het feit dat de perskaart heel belangrijk is.

Een tweede bijkomende concrete vraag. De VVJ zegt dat men een onderscheid moet maken als men het heeft over de strijd tegen fake news aan de ene kant, wat toch moeilijk te definiëren en te begrenzen is, en waar men op een constructieve wijze moet aan werken, en aan de andere kant de haatspraak. U weet dat het op federaal vlak voorligt om de grondwetsartikelen die betrekking hebben op de persvrijheid te herzien. Persdelicten met haatspraak zouden naar de correctionele rechtbank gaan volgens een voorstel van minister Van Quickenborne. De VVJ is daarvoor ook te vinden zolang er overlegd wordt met de mediasector. Mijn vraag is: welk verder overleg plant u daarover met het federale niveau?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik wil onderstrepen dat we het eens zijn met de minister. De regering heeft met verschillende nooddecreten, noodfondsen en steunmaatregelen gedaan wat ze kon binnen haar bevoegdheden en budgettaire mogelijkheden. Dieper in de buidel tasten kan natuurlijk altijd, maar hoe dieper we tasten – daar moeten we ook realistisch in zijn –, hoe meer we ons de vraag moeten stellen of dat wenselijk blijft en met welke toekomstige factuur dat gepaard zal gaan. We hebben het daar gisteren in de plenaire vergadering ook over gehad.

Wat het professionele statuut betreft, begrijp ik niet goed waar mevrouw Segers op aanstuurt. We hebben niet de bevoegdheid om iets te doen aan de sociale en fiscale statuten. Dat is federale materie. Daar heeft mevrouw Segers natuurlijk goede of betere contacten op het domein Sociale Zaken. Wat betreft de werkzekerheid kan de minister mediabedrijven niet dwingen om journalisten aan te nemen. Hij kan niet zelf journalisten aannemen. Dat zijn zaken die eigenlijk op het federale niveau thuishoren, of minstens op het sociaal overleg.

Ik blijf erbij dat de regering een aantal heel goede initiatieven heeft genomen. Ik heb begrip voor alle problemen, absoluut, want vele sectoren zijn getroffen door de coronacrisis. Waarom zouden de journalisten daar een uitzondering op zijn? Maar nogmaals, het gaat niet om continu geld blijven uitdelen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik dank de collega's voor de extra opmerkingen en vragen.

Mevrouw Segers, het klopt effectief dat het onderscheid gemaakt moet worden tussen zogenaamd 'fake news', desinformatie, en haatspraak. Het eerste is natuurlijk niet strafbaar an sich, het laatste wel. Dat moet dus zeker helder van elkaar worden gescheiden.

Wie dat moet beoordelen, welke rechtbank zaken moet beoordelen: daarover heeft de VVJ duidelijk een aantal zorgen uitgedrukt. Dat is effectief federale bevoegdheid. Ik heb vrij recent federaal collega Van Quickenborne gezien. Het kadert ook in een globalere visie op hoe je de correctionele rechtspraak organiseert en wat de plaats van het hof van assisen is. Het is niet aan mij om mij daarover uit te spreken. Ik verwijs wel naar hetgeen de vorige minister van Justitie, Koen Geens, heeft geïnitieerd om de plaats van assisen grondig te herbekijken. Uiteraard moet ook gekeken worden naar wat dat betekent voor persmisdrijven. Ik weet dat ook minister Van Quickenborne daarrond aan het werken is en ik zal daar voor de rest geen uitspraken over doen. Normaal gezien zou de rechtspraak altijd een garantie moeten zijn van een correcte bescherming, ook van de persvrijheid, of dat nu via het hof van assisen is dan wel via de correctionele rechtbank.

De 'copyright directive' heeft inderdaad een impact op de hele mediasector, niet enkel op de geschreven pers. Het spreekt voor zich dat we dat ook zeer grondig van nabij zullen opvolgen.

Mevrouw Van Werde heeft correct gezegd dat er heel wat verantwoordelijkheden federaal liggen, bijvoorbeeld de kwestie van het hof van assisen versus de correctionele rechtbank, maar ook een aantal zaken met betrekking tot sociaal overleg of het statuut van de freelancers. Dat moet zeker aangepakt worden. Het spreekt voor zich dat we in contact blijven met de federale collega's.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister, ik ben verheugd te horen dat u zowel de kwestie van de 'copyright directive' als de kwestie met betrekking tot correctioneel versus assisen – wat natuurlijk in het veel bredere plaatje van de algemene hervorming van assisen zit – samen met de federale collega's zult opvolgen, zodat we kunnen landen op een manier waarop journalisten hun werk kunnen doen in de meest vrije en kwaliteitsvolle omstandigheden. We kijken daarnaar uit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over nieuwsconsumptie van jongeren en het bereik van de VRT bij jongeren – 2113 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, ik ga met deze vraag verder op schriftelijke vragen die ik eerder al aan u stelde over de nieuwsconsumptie door jongeren. Daarbij vroeg ik onder meer naar het bereik van nws.nws.nws, de radiozenders op maat en Karrewiet, bij jongeren de afgelopen twee jaar. Bij het antwoord viel mij voor een groot stuk de omschakeling op van Karrewiet, waarbij wordt gemikt op de doelgroep van 4- tot 12-jarigen. Daarbij werd aangegeven dat het bereik van Karrewiet op televisie voor die doelgroep afnam met 21 procent, wat sterker is dan de daling van het medium televisie ten opzichte van 2019. Die daling bedroeg 8 procent. Op het eerste gezicht is dat niet verwonderlijk omdat Karrewiet ook meer en meer aanwezig was op niet-lineaire platformen en daar aan aanbod wint.

Het is uiteraard niet evident om alles bij elkaar op te tellen, maar online nieuwsconsumptie lijkt op het eerste gezicht niet goed te maken wat lineair wordt verloren. Een daling van 21 procent weegt niet op tegen wat men wint voor de niet-lineaire kanalen of platformen. Daartegenover staat dat op Ketnet.be het aantal bekeken afleveringen stijgt met 4336, op VRT NU met 301, en op YouTube stijgt het aantal kijkuren met 6983.

Ik had hierover enkele vragen, minister. Het is uiteraard belangrijk en nodig dat er wordt ingezet op online bereik, zeker omdat nieuwsconsumptie zich voor een groot aantal jongeren steeds meer online afspeelt. Maar blijkbaar is het toch niet evident om het bereik op peil te houden. Welke initiatieven zijn al ontwikkeld om dit bereik op peil te houden in het kader van KPI's (key performance indicator) 9, 14 en 19 uit de beheersovereenkomst? Wat zijn de beoogde doelstellingen voor de toekomst? Is het de bedoeling om te stagneren of om terug bij te benen? Wordt er voor het bereiken van de doelstellingen ingezet op het extra compenseren van het dalende aanbod via digitaal kijken of zal ook extra worden ingezet op lineair kijken?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Perdaens, bedankt voor deze vraag over een zeer belangrijk thema, namelijk het bereik van nieuws en duiding bij kinderen en jongeren. Vooraleer in te gaan op de inhoud wil ik er u aan herinneren dat de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT amper twee maanden geleden in werking is getreden, namelijk op 1 januari 2021. Het toezicht op de uitvoering ervan gebeurt door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) op basis van de KPI's, en deze controle gebeurt jaarlijks onder meer op basis van de jaarrapportering. Op dit moment is er nog geen dergelijke jaarrapportering. Een duidelijk antwoord op uw vragen kan dan ook pas gegeven worden in de eerste helft van volgend jaar.

Niettemin heb ik de VRT om input gevraagd omdat ik uw vraag niet uit de weg wil gaan. Het is een belangrijk thema en we kunnen inderdaad eens bekijken waar men op dit moment staat. Binnen de VRT-nieuwsdienst is er een jongerenredactie opgericht die monitort waar kinderen en jongeren hun nieuws halen en die daarop inspeelt.

De VRT probeert de jongere generaties op verschillende manieren te blijven bereiken. Zo wordt gediversifieerd nieuws op MNM en Studio Brussel aangeboden. In april 2019 startte VRT NWS met het Instagramkanaal [nws.nws.nws](#), dat aan populariteit wint. Ook het kinderjournaal Karrewiet heeft een Instagramkanaal. De Karrewietberichten worden ook op andere socialemediaplatformen, zoals YouTube, verspreid. De VRT wijst er trouwens op dat het bereik van [nws.nws.nws](#) op Instagram sterk is toegenomen.

Bereik is evenwel niet alles. Heel belangrijk is ook dat [nws.nws.nws](#) op korte tijd nummer één is geworden qua Instagraminteracties van de Vlaamse nieuwsmedia, met 2,4 miljoen interacties.

Het gaat niet alleen over volgers hebben, maar ook over impact en reacties genereren. Dit is in social media ook een belangrijk element naast het pure bereik via volgers en mensen die het kanaal liken.

Het doel is uiteraard om zoveel mogelijk Vlaamse kinderen met nieuws en duiding te bereiken. Dat bereik zal verspreid worden over verschillende platformen en zal inspelen op het veranderende mediagebruik van kinderen. Om dit te realiseren zal de VRT-nieuwsdienst in de toekomst nog initiatieven nemen, in uitvoering van de beheersovereenkomst. Denk bijvoorbeeld aan de ambitie om met het volledige aanbod 75 procent van de jongeren te bereiken, maar ook 65 procent met het nieuwsaanbod, wat ongelooflijk ambitieus is. Dat is een van de kernpunten van de beheersovereenkomst.

Ik kan jullie heel mooi nieuws melden. Vanaf half maart zal Karrewiet drie keer per week een TikTok-video aanbieden. Diegenen die VRT NWS goed kennen en TikTok goed kennen, weten dat die combinatie niet evident is en grondig moet worden voorbereid. Karrewiet bekijkt ook de formats waarop het nieuws wordt aangeboden aan de kinderen, om zo goed mogelijk in te spelen op de gewijzigde media-behoefte van de jongste generaties. Ook dat is natuurlijk een uitvoering van de beheersovereenkomst waarin wordt gezegd dat wanneer een bepaald sociaal medium meer dan 10 procent van de jongeren kan bereiken, daar moet worden op ingezet. Dat is een mooie illustratie van waar de beheersovereenkomst voor staat. Midden deze maand zal dit dus al een feit zijn.

De VRT liet me weten dat ze een aanbod brengt op die platformen waar de gebruikers een mediabehoefte hebben, waaronder ook informatiebehoefte. In de praktijk betekent dat momenteel dat er zowel zal worden ingezet op een digitaal aanbod als op het lineaire aanbod. Wat betreft Karrewiet geldt deze aanpak ook. Ketnet en VRT NWS zullen met Karrewiet inzetten op die platformen waar kinderen aanwezig zijn, conform de beheersovereenkomst.

De VRT wil ook nog meegeven dat de verschuivingen met betrekking tot het bereik tussen de verschillende Karrewiet-kanalen normaal zijn. Deze verschuivingen sluiten aan bij de gewijzigde mediabehoeften van de jongere generaties. Door nieuwe platformen in te zetten, blijft VRT NWS ook bij kinderen een hoog bereik halen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, dank u wel voor het antwoord. Ik ben niet meteen verrast, maar toch blij dat u aangeeft dat het bereiken en degelijk informeren van onze kinderen en jongeren een zeer belangrijk gegeven is.

Ik kijk heel erg uit naar de evaluatie van volgend jaar. Ik ben ook blij dat er toch al enkele antwoorden zijn. Het bereik van nws.nws.nws is sterk toegenomen. Natuurlijk. Wat ik aanhaalde in mijn vraag had meer betrekking op de doelgroep 6 tot 12 jaar. Karrewiet en nws.nws.nws mikken eerder op plus 12-jarigen. We zitten daar niet helemaal met dezelfde doelgroep.

Ik ben heel blij met wat u zegt over die interacties. Het was me inderdaad ook al opgevallen op sociale media dat nws.nws.nws heel veel interacties genereert en dat jongeren elkaar nieuws doorlinken en elkaar ervan op de hoogte brengen door te taggen in de berichten. Dat is een zeer goede zaak. Dat kan alleen maar positief zijn.

Het lijkt mij logisch dat er wordt ingespeeld op het veranderende mediagebruik. Maar in die zin is het dan ook niet helemaal logisch, of toch geen situatie om zomaar aan te nemen en er niet extra op in te zetten, dat die verschuiving van lineair naar niet-lineair er is. Maar er zit wel wat verlies op die verschuiving. We zagen bij de cijfers van Karrewiet dat er toch wel wat kinderen verloren raken die niet meer bereikt worden door het een noch door het ander. Ik vroeg mij dus af, minister, of u ook via andere kanalen, bij gebrek aan een beter woord, de nieuwsconsumptie zult promoten voor wat betreft uw bevoegdheid van Jeugd. Kan op andere manieren, via Jeugd, de toegang tot informatie en media aangeboden of gepromoot worden?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, in hoeverre kan de VRT op sociale media advertenties plaatsen? Natuurlijk geen puur commerciële advertenties. Ik bedoel dat zij bepaalde belangrijke berichten om bijvoorbeeld vals nieuws te ontkrachten wat ruimer zou kunnen verspreiden naar de doelgroep van jongeren. Dit is misschien niet van belang voor de kinderen, maar toch alleszins voor de jongeren. Mag dat nu? Dit loopt misschien wat vooruit op onze discussie van straks over ons voorstel van decreet. Doet de VRT dat? Daar is niet op geantwoord toen ik die vraag stelde bij de VRT. Het gaat over het pushen naar de doelgroep van bepaalde berichten door daarvoor te betalen. Gebeurt dat? Mag dat? Anderen doen het wel. We krijgen nu en dan fake news binnen via advertenties en zelfs via betaalde advertenties. Je weet dan niet waar dat allemaal vandaan komt. Mag dat, in de omgekeerde zin, met het juiste en correcte nieuws, om het zoveel mogelijk bij de jonge bevolking te brengen?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Het is zoals de minister aangaf: dit is een zeer belangrijke vraag, die we de komende jaren bij elke presentatie van het jaarverslag van de VRM goed zullen moeten opvolgen. De VRT is niet de enige lineaire zender voor wie de jongste doelgroep de moeilijkst te bereiken doelgroep blijkt te zijn. Ons mediagebruik wijzigt onwaarschijnlijk sterk, zeker bij de jongeren. Die zijn sowieso 'digital first'.

Uit de opsomming van de initiatieven die de VRT alvast neemt om te proberen de allerkleinsten bij zich te houden, en de jongeren nadien ook, blijkt dat het besef bij de VRT over de disruptie van het kijkgedrag zeker aanwezig is. We zullen dit absoluut moeten blijven volgen.

Het is ook niet zo dat vandaag ook voor jongeren de lineaire zenders geen sterke merken meer kunnen zijn. Integendeel. Ketnet is nog altijd een sterk merk. Dat moet zo blijven.

Ik wil mij ten slotte aansluiten bij de vraag van collega Brouwers. Dat is inderdaad een beetje een voorafname op het debat over onze mediarijchtlijn. Minister, wat wilt u daar ter zake verder ondernemen of verder nog bekijken? Of denkt u dat we al genoeg doen om onze allerkleinsten in een reclamevrije omgeving te kunnen laten opgroeien? Dat is voor mij nog altijd de belangrijkste reden waarom we die sterke publieke omroep ook voor jongeren moeten uitbouwen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Perdaens, u weet dat Karrewiet uiteraard ook actief is op Instagram. Ik heb gesproken over nws.nws.nws. Dat heeft inderdaad een andere doelgroep dan Karrewiet. Karrewiet heeft – ik heb het net nagekeken – 46.200 volgers op dit moment. Ik keek dat na tijdens jullie replieken. Mijn excuus, ik probeer soms ook te multitasken. Op Complimentendag, vorige maandag, hebben sommigen complimenten gegeven. Ik heb dat zelf ook gedaan in een filmpje dat niet door iedereen werd gemaakt. Maar ik moet zeggen: de post van Karrewiet was wel heel mooi. Ik zal het eens tonen, ik weet niet of jullie het zien. Dit is Maria, ze zegt: 'Jullie zijn de beste volgers.' Mochten jullie dat nog niet volgen, het is misschien een idee dat voor uw kinderen of kleinkinderen ook wel relevant is. Ik kijk even, het zullen vooral kinderen zijn.

Collega Perdaens, ik begrijp uw punt over de verschuiving waarnaar u verwijst. Maar je kunt niet zo eenvoudig zeggen dat daar verlies op zit. Ik heb niet die indruk. U moet er ook rekening mee houden dat het online bereik van Karrewiet op verschillende platformen aan het stijgen is. Wat ook niet uit het oog verloren mag worden, is dat Karrewiet sterk verankerd is in de Vlaamse scholen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het Mediakids-onderzoek.

Het kinderjournaal bereikt zo wekelijks 75 procent van de Vlaamse kinderen. Dat betekent dat veel Karrewiet gekeken wordt in de klas of dat er over Karrewiet gepraat wordt. Dus het bereik dat Karrewiet lineair verliest, wordt daar gecompenseerd. Het zijn die verschillende elementen. Ik denk dat op die manier de evolutie wel positief is.

U hebt ook gepeild naar andere initiatieven om dit nog aan te moedigen. Uiteraard heb ik ook vanuit mijn Jeugdbeleid een aantal kanalen die gelinkt zijn aan het werk van de VRT rond jeugd, nws.nws.nws bijvoorbeeld of Karrewiet. In dat verband weet u dat in de beheersovereenkomst van de VRT de samenwerking met bijvoorbeeld een organisatie als De Ambassade, met WAT WAT, of met de jongeren-telefoon en -chat Awel ook voor de eerste keer expliciet benoemd wordt, dat dat ook deel uitmaakt van de maatschappelijke opdracht van de VRT om die linken te versterken. Ik verwacht ook wel dat de socialemediastrategie van de VRT naar kinderen en jongeren toe versterkt wordt door de ervaring van een platform als WAT WAT, en ook vice versa, dat daar dus een heel nuttige kruisbestuiving mogelijk is.

Collega Brouwers en collega Segers, er was de vraag over advertenties: we zullen navragen of ze dat effectief doen. Ik heb vandaag niet de indruk dat ze dat doen, al zie ik daarvoor geen juridische bezwaren. We zullen het moeten navragen, ik kan er niet onmiddellijk een sluitend antwoord op geven.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): U stelt terecht dat Karrewiet ook een Instagramkanaal heeft: het lineair verlies maken ze op die manier wel goed. Zoals WAT WAT ook aangeeft op hun website, mag je natuurlijk pas officieel een account aanmaken op Instagram vanaf 13 jaar, waarmee we dus opnieuw die jonge kijkertjes van 6 tot 12 jaar in die zin missen. Daarom is het natuurlijk eens zo goed dat het in de klas wel bekeken wordt. Ik denk dat daar heel veel uit te halen valt voor leerkrachten in het lager onderwijs. De essentie van de zaak is dat we jongeren blijven bereiken. Die omslag naar online is, met de richtlijnen voor het aanmaken van accounts en lidmaatschappen op de sociale media, belangrijk, maar er moet zeker ook rekening gehouden worden met de doelgroep die je wilt bereiken. Het is heel goed dat de VRT inzet op die omslag naar online, maar het kan niet alleen het onlineverhaal zijn. We moeten zeker oog hebben voor het niet verliezen van die doelgroep. Het is belangrijk dat we iedereen mee hebben. De informatie die Karrewiet aanlevert, is ongelooflijk belangrijk, en het aanbod is ook in het Nederlands en compleet behapbaar voor jongeren. Het belang van beide valt dus echt niet te onderschatten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de uitrol van 5G in Vlaanderen – 2151 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik heb een vraag over de verdere uitrol van 5G. We hebben het er al een aantal keer over gehad. Ik ga heel concrete vragen stellen. Misschien een klein beschouwend gedeelte, te beginnen met een kleine vraag. Maar u mag daar rustig over nadenken en misschien straks antwoorden. Weet u persoonlijk hoeveel u per maand uitgeeft aan telecommunicatie-producten? Ik zou het ook niet direct weten, maar dat is misschien goed om eens over na te denken. Ik hoor het straks graag van u. Ik heb hier een kleine grafiek, helaas niet in kleur, ik zal die na de commissie nog doorsturen.

Het is zo dat wij in Vlaanderen, in België, wat de prijzen van telecommunicatie betreft, de aller-, aller-, allerhoogste zijn van alle Eurostat-landen. De Eurostat-landen zijn de 27 Europese lidstaten. De allerhoogste! Dat is wel heel frappant. Dat wil zeggen dat wij zowel voor gebundelde aanbiedingen als voor standalone producten relatief veel betalen voor ons internet, onze gsm en onze televisie.

U weet dat, we hebben het daar in het verleden ook al over gehad, dat heeft een aantal factoren. Een van de grootste factoren daarvan, en dat is al aangetoond in een aantal studies, onder andere van het BIPT, is dat je in een situatie zit waar er twee netwerkbeheerders – weliswaar verschillend in Vlaanderen en Wallonië, uitgezonderd Proximus, dat nationaal opereert – de markt in handen houden. Met hun gebundelde aanbiedingen kunnen zij ervoor zorgen dat het toetreders tot de markt heel moeilijk gemaakt wordt.

Geeft dat voordelen voor de consument? Maximaliseert die die voordelen wel? Het gaat hier vaak over technische zaken, stralingsnormen, vierde operator, veiligheids-beslommeringen, maar de discussie draait au fond daarrond. Wat wij moeten doen als overheid, is ervoor zorgen dat we een gunstige marktsituatie creëren, waarbij de operatoren voldoende met elkaar concurreren, zowel op prijs als op aanbod, zodat die prijzen, die nu bij de allerhoogste van Europa zitten, dalen. Ik vind het soms jammer dat het debat daar zo weinig over gaat, want dat is wel wat de mensen maandelijks betalen. Het is heel frappant dat je in Frankrijk all-inabonnementen,

onbeperkte data voor 20 euro kunt krijgen, waar dat hier in Vlaanderen meestal rond de 70 of 80 euro, tot zelfs 90 euro zit. Daar gaat het hier over.

Daarvoor is die uitrol van 5G zo'n gamechanger. Dat kan ook de concurrentie-situatie helemaal omgooien ten voordele van de concurrent. We moeten daar oog voor hebben. Waarom stel ik deze vraag nu op dit moment? Dat is natuurlijk omdat er een nieuw Overlegcomité heeft plaatsgevonden op 12 februari. Dat Overlegcomité vloeit op zijn beurt voort uit de beslissingen die genomen zijn door de federale overheid op vrijdag 22 januari omtrent de verdere uitwerking van de veiling van de 5G-licenties.

U of uw diensten waren aanwezig op dat Overlegcomité. Wat waren daar de voornaamste conclusies met betrekking tot de organisatie, uitvoering en resultaten van de frequentieveilingen?

Is daar ook gesproken over het veiligheidskader, welke apparatuur wel en niet gebruikt mag worden?

Is er nu een definitief akkoord bereikt over de verdeling van de middelen? Is er een timing bereikt? Ik neem aan dat er nog geen percentages zijn vastgelegd. Maar is er over de timing en over dat eerdere voorstel dat de inkomsten geblokkeerd zouden worden, een definitief akkoord?

Is er een akkoord of een overleg of discussie geweest over het al dan niet toelaten van een vierde mobiele operator, wat in het licht van het verbeteren van de concurrentiesituatie toch een enorm belangrijk feit is? Zo ja, wat zijn de conclusies? Zo neen, waarom is daar nog niet over gesproken?

Is het er tijdens die besprekingen ook over gegaan hoe we kunnen zorgen dat die prijzen zakken? Is dat ook deel van de discussie? Of gaat het enkel over die technische zaken die ik daarnet heb opgesomd?

Er werd in het Vlaams regeerakkoord ook gesproken over het toekennen van regionale toepassingen en een regionaal licentiemodel van een aantal frequenties. Het is een beetje onduidelijk bij vele spelers die ik daarover gesproken heb wat daar nu juist mee bedoeld wordt. Ik denk – u mag mij verbeteren als het niet zo is – dat dat zou moeten toelaten dat we bijvoorbeeld in testparken van kenniscentra lokale frequentieveilingen gaan toelaten, die maar voor een heel beperkt gebied een aantal testtoepassingen zouden kunnen doen. Ik weet dat imec daar al mee bezig is en nog interesse heeft om dat uit te breiden. Zijn er over die regionale toepassingen verder nog dingen uitgeklaard tijdens het Overlegcomité?

En dan mijn allerbelangrijkste vraag, maar ik neem aan dat u daar misschien nog geen antwoord op kunt geven. Ik vraag het toch maar. Hebt u na dit Overlegcomité meer duidelijkheid over wat de concrete investeringsplannen van de Vlaamse overheid zullen zijn in 5G? We zijn heel ambitieus, we willen heel veel dingen doen, we willen radicaal digitaal gaan, we willen 5G van De Panne tot wat er ook in Limburg ligt, we willen echt overal 5G en de modernste toepassingen, maar we moeten op een bepaald moment wel concreet weten wat onze investeringsrol als overheid zal zijn. Als u daar al meer duidelijkheid over hebt, dan hoor ik het graag.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik dank de heer Vande Reyde om opnieuw een vraag te stellen over 5G. Ik zit zelf niet in het Overlegcomité. Voor Vlaanderen zit daar minister-president Jan Jambon in, aangevuld met een minister van de Vlaamse Regering. Minister Hilde Crevits neemt dat waar. Uiteraard bereiden we het Overlegcomité goed voor in de schoot van de Vlaamse Regering. Mijn kabinet en mijn administratie zijn betrokken bij de voorbereiding van het Overlegcomité als

het gaat over mijn bevoegdheden, zoals hier over 5G. Tijdens de vergadering van 12 februari heeft de Vlaamse Regering kunnen instemmen met het voor advies overmaken aan de Raad van State van de ontwerpregelgeving die voorlag op het Overlegcomité. We hebben daar wel drie voorwaarden aan verbonden. Ik zal die kort weergeven. Een aantal elementen is een antwoord op uw vragen.

Ten eerste hebben wij gevraagd dat in de notificaties van het Overlegcomité het engagement uit het federale regeerakkoord zou worden opgenomen dat de federale regering zo snel mogelijk – onafhankelijk van de timing van de veiling – een akkoord zal proberen te vinden met de deelstaten over de verdeling van de opbrengsten. Zoals u weet, moet een essentieel element in zo'n akkoord zijn dat de gemeenschappen een groter aandeel ontvangen in de verdeling van de eenmalige en jaarlijkse opbrengsten van de veiling van het spectrum voor mobiele breedband en dat rekening houdende met het belang van media in het frequentiegebruik, wat een gemeenschapsbevoegdheid is.

Aan die voorwaarde is voldaan. In de nota aan het Overlegcomité werd inderdaad uitdrukkelijk de afspraak opgenomen dat het Overlegcomité de bespreking over de verdeling van de opbrengsten met een groter aandeel voor de gemeenschappen in de verdeling van de eenmalige en jaarlijkse opbrengsten van de veiling van het spectrum voor mobiele breedband zal agenderen. Daarbij zal, zoals gevraagd, ook rekening worden gehouden met het belang van media in het frequentiegebruik, ongeacht de gebruikte band.

Er werd ook afgesproken dat de financiering van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) niet in gedrang mag komen. Een deel van de financiering van het BIPT komt vanuit de jaarlijkse vergoedingen voor frequentiegebruik in de diverse banden.

De ontvangen eenmalige opbrengsten zullen op een rekening geblokkeerd worden. Het overschot dat het BIPT jaarlijks doorstort naar de schatkist – waar deels de jaarlijkse opbrengsten in verwerkt zijn –, zal op dezelfde rekening geblokkeerd worden. De gelden op die rekening zullen verdeeld worden zodra er een akkoord gevonden is.

Zoals gezegd, heeft de Vlaamse Regering ook nog een tweede en een derde voorwaarde gesteld aan haar instemming met het voor advies overmaken aan de Raad van State van de ontwerpregelgeving die voorlag op het Overlegcomité.

Als tweede voorwaarde hebben wij gesteld dat in de notificaties zou worden opgenomen dat de Federale Regering in overleg zou treden met de Vlaamse Regering voor de toekenning van 60 MHz aan spectrum voor regionale toepassingen. Dat is ook een belangrijke vraag die vanuit onze regering is gekomen die aansluit bij een van uw vragen.

Een derde voorwaarde had betrekking op de pyloontaks. De Vlaamse Regering is vragende partij om de vrijstelling van dekingsverplichting te behouden in het ontwerp van KB betreffende radiotoegang in de 700 MHz-band wanneer taksen op masten worden opgelegd.

Op vraag van de Vlaamse Regering heeft het Overlegcomité daarom beslist dat er een overleg komt tijdens de periode van adviesaanvraag bij de Raad van State over de toekenning van 60 MHz aan spectrum voor regionale toepassingen en ook over de passage die vrijstelling geeft aan dekking in gemeenten met een pyloontaks.

Verderop in uw vraagstelling vraagt u ook specifiek naar het beruchte dossier van de vierde speler. In de ontwerpregelgeving die voorlag op het Overlegcomité wordt de mogelijkheid opengelaten voor de intrede van een vierde volwaardige mobiele

netwerkoperator op de markt, inclusief de residentiële markt. Er wordt daarbij voorzien in de reservering van een specifiek spectrum op bepaalde banden. De ontwerpregelgeving bevat bovendien enkele specifieke bepalingen die voorzien in een lagere dekkingseis voor de eventuele nieuwe speler. Een gevolg van die keuze is dat bestaande spelers hun spectrumcapaciteit verminderd zullen zien.

Er rees bij verschillende betrokkenen de vraag of de voorliggende ontwerpregelgeving op het vlak van de intrede van een vierde mobiele speler en de afwijkende voorwaarden ter zake wel verenigbaar is met de toepasselijke hogere rechtsnormen, in het bijzonder met artikel 52 van de Europese Elektronische Communicatiecode (EECC) dat een aantal materiële en procedurele voorwaarden bevat op het vlak van de mededinging wanneer maatregelen worden genomen ten voordele van een nieuwe marktdeelnemer.

De Vlaamse Regering heeft daarom gevraagd dat in de notificaties van het Overlegcomité zou worden opgenomen dat de Federale Regering met het oog op de rechtszekerheid de Raad van State, afdeling Wetgeving, er uitdrukkelijk mee zou gelasten om te onderzoeken of de voorliggende ontwerpregelgeving op het vlak van de intrede van een vierde mobiele speler en de afwijkende voorwaarden ter zake verenigbaar is met die toepasselijke hogere rechtsnormen, waarna de ontwerpregelgeving opnieuw ter politieke beoordeling zal moeten worden voorgelegd aan het Overlegcomité.

Ook met die vraag werd uitdrukkelijk rekening gehouden. Het Overlegcomité heeft er uitdrukkelijk mee ingestemd om 'het voorontwerp van wet en de ontwerpen van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de Raad van State en deze na het bekomen van het advies van de Raad van State opnieuw voor te leggen aan het Overlegcomité. In de adviesaanvraag naar de Raad van State toe zal expliciet gevraagd worden om de passages rond de vierde speler te toetsen aan de hogere rechtsnormen waaronder artikel 52 van de Europese Elektronische Communicatiecode (EECC).'

Wat betreft de vierde speler heeft het Overlegcomité overigens de bevoegde federale minister ermee gelast om een studie te bestellen over: de impact op investeringen; de reservatie van 35 MHz duplex voor de nieuwkomer; de tewerkstelling en het aspect volksgezondheid, in het bijzonder wat betreft afval en het energieverbruik met betrekking tot de komst van de vierde speler en 5G.

Die studies zullen samen met het advies van de Raad van State worden voorgelegd op een volgende vergadering van het Overlegcomité.

Een laatste beslissing van het Overlegcomité tot slot heeft betrekking op de oprichting van een kennis- en leerplatform. Het Overlegcomité heeft ingestemd met een samenwerking tussen alle betrokken overheden aan zulk overkoepelend kennis- en leerplatform rond 5G, weliswaar – en uitdrukkelijk op onze vraag – met inachtneming van eenieders bevoegdheden. Vaak zijn er ook gemeenschapsbevoegdheden relevant.

Daarmee heb ik de meeste van uw vragen beantwoord. Wat betreft het veiligheidskader van 5G zijn er geen afspraken gemaakt in het Overlegcomité. Dat geldt ook voor de consumentenvoordelen over telecom.

Wat betreft uw laatste vraag, ging het dossier dat op het Overlegcomité aan bod kwam, over het federale kader voor de toekenning van spectrum voor mobiele breedband. De investeringsdoelstellingen maakten van dat dossier geen deel uit, dus dat werd niet behandeld op het Overlegcomité.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Bedankt minister voor sommige antwoorden. De meeste vragen zijn inderdaad beantwoord, sommige niet. Ik zal concreet proberen te zijn en ik zal geen nieuwe vragen stellen over zaken waarop je niet kunt antwoorden.

Eerste concrete vraag: wat is het doeleinde van dat regionaal spectrum in Vlaanderen? Is dat gericht op testexperimenten? Misschien heb ik het gemist en is dat al eens naar buiten gebracht, maar ik weet niet waarvoor die 60 MHz juist dienen en ik vraag me dat af.

Wat betreft de vierde speler begrijp ik dat er nog veel extra studies en adviezen zullen worden gevraagd. Het rechtskader, de volksgezondheid en dergelijke worden erbij gehaald. Ik zal even cru zijn. We zitten in de commissie, dat is natuurlijk ook publiek. Kijk, als een Alibaba of een bol.com in Vlaanderen wil opereren, dan mag die dat van vandaag op morgen. Dan mag die concurreren met onze duizenden lokale handelaars. Dat is geen probleem. Dan worden er daar geen duizenden studies voor gevraagd of geen duizenden overlegcomités.

Maar voor een vierde mobiele operator, die de prijzen en de concurrentiesituatie in Vlaanderen, waar we met de hoogste telecomprijzen van heel Europa zitten, drastisch zou kunnen verbeteren, daarvoor zitten we tot in de eindigheid bijkomende studies, adviezen over de volksgezondheid en wat nog allemaal, te vragen. Dat is toch nog niet logisch. Als we iets kunnen doen dat de consumentenvoordelen kan vergroten, dan zijn we defensief. Als het over onze lokale handel gaat, laat dan de buitenlandse spelers maar komen: geen probleem. We zijn een openmarkteconomie. Iedereen is welkom.

Maar voor dit bepaalde dossier zijn we toch zo voorzichtig en zo defensief. Dat is iets dat ik niet goed begrijp, temeer omdat er al in 2017 een uitgebreide studie was van het BIPT waarin beschreven wordt dat technisch gezien een vierde mobiele speler perfect haalbaar is zonder dat het de dekking van de bestaande mobiele operatoren in het gedrang brengt. Ik begrijp niet dat als het BIPT een studie doet, waarom we dan nog nieuwe studies moeten doen om hetzelfde te bewijzen. Ik neem aan dat die studie betrouwbaar is; de B staat voor Belgisch en ik weet dat dat voor sommigen misschien niet zo betrouwbaar is, maar goed.

Uiteindelijk denk ik dat het hier over een politieke keuze zal gaan, maar dan kunnen we ze maar gewoon vandaag of morgen maken en dan is het duidelijk voor iedereen. Ik snap niet dat er zo lang gedraald wordt bij de verschillende overheden met iets dat zo'n impact kan hebben en voor bijna elke Vlaming rechtstreeks in de portemonnee een effect kan hebben. Dat is uiteraard geen vraag maar een overpeinzing, want u hebt wel geantwoord op de status.

Wat betreft de investeringsdossiers zal ik mijn oproep nog eens herhalen. Ik denk dat het nodig is dat we in Vlaanderen een duidelijke doelstelling hebben over waar we met 5G naartoe willen. Zolang we die niet hebben, zullen we op dat vlak ook geen vooruitgang boeken. U doet dat met verschillende ministers. Ik snap dat u zelf niet in het Overlegcomité zit, maar er is mij gezegd dat ik mijn 5G-vragen aan u moest stellen. Samen met minister Crevits en minister-president Jambon vraag ik u om daar dit jaar liefst nog een duidelijk investeringsplan voor te maken, in combinatie met de uitrol van 'fiber to the home' want als we blijven wachten tot de frequentieveilingen gedaan zijn, dan lopen we nog extra achterstand op. Ik denk dat dit in deze relancetijden geen goede zaak zou zijn.

Wat betreft de veilinginkomsten heb ik het misschien niet goed begrepen, maar u hebt gezegd dat er nog tijdens de veiling een akkoord moet zijn over de middelen. Dat wil dan eigenlijk zeggen dat eens de veiling gedaan is, de middelen direct worden verdeeld. Zoals ik het eerder had begrepen, ging het geld op een geblokkeerde rekening staan en zou dit na de veiling bekeken worden. Nu is besloten dat

er tijdens de veiling een akkoord moet zijn. Dat is misschien wel een goede zaak, maar ik vraag me af of dit geen invloed zal hebben op de veiling zelf, want het is natuurlijk de bedoeling dat de veiling correct verloopt. Ik hoop dat de verdelingsbesprekingen geen invloed zullen hebben op wat de operatoren zullen bieden.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De heer Vande Reyde heeft natuurlijk gelijk dat de uitrol van 5G belangrijk is voor onze economie om mee te zijn in het koppeloton. Dat is dus zeker belangrijk.

De verdeling van de inkomsten moet voor ons het proces van de uitrol niet afremmen, maar we vinden het wel heel belangrijk dat de verdeling van de veilinginkomsten op een billijke manier gebeurt. Ik ben hier al twee legislaturen over aan het zeuren in de commissie en destijds ook in de Senaat. Het is een van onze stokpaardjes en we blijven daar veel belang aan hechten.

Ik heb persoonlijk wel grote twijfels bij het discours van de collega over de vierde speler. Of dat allemaal per se per definitie in het voordeel van de consument en de samenleving is, vraag ik mij af. We zijn een klein land en we stellen hoge eisen aan de spelers. We willen toch dat ze behoorlijk investeren in een aantal zaken. We leggen de lat vaak hoog – terecht, denk ik –, maar dan moeten we natuurlijk ook zorgen dat ze voldoende marge hebben om aan onze wensen tegemoet te kunnen komen. Hoe meer spelers je op de markt duwt, hoe dunner de spoeling en hoe minder marge ze zullen hebben om de dingen te doen die we willen dat ze doen.

Ik heb u op een bepaald moment horen vragen, dacht ik, wat Vlaanderen zal investeren in dit hele verhaal. Dat is een beetje contradictorisch, want hoe dunner we de spoeling maken voor de spelers, hoe meer men in de richting van de overheid zal kijken om een aantal zaken te ondersteunen en te faciliteren. Ik weet niet of dat meteen onze bedoeling moet zijn. Het kan, maar ik heb toch vragen bij dat discours. Ik zeg niet dat u ongelijk hebt, maar mijn aanvoelen is dat het niet per definitie zo is dat een vierde speler in het belang van onze Vlaamse samenleving is.

Dat zijn een aantal overpeinzingen, voorzitter. De heer Vande Reyde zei daarnet ook dat het geen vragen waren, maar overpeinzingen. Wel, bij mij is dat ook het geval.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de vragen en de overpeinzingen. Dit dossier is zeer boeiend en ook heel erg belangrijk voor Vlaanderen.

De regionale toepassingen worden ook in ons Vlaamse regeerakkoord aangehaald. Het kan gaan over volwaardige frequenties voor bijvoorbeeld luchthavens, grote ondernemingsterreinen, stadscentra, bepaalde grote zorgsites en dergelijke meer. We verwachten dat er heel wat mogelijkheden voor zullen kunnen zijn. Ik wil trouwens ook aangeven dat er daar volgende week al interfederaal overleg over zal zijn en dat er nader zal worden bekeken wat de mogelijkheden zijn en hoe dit het best kan worden aangepakt.

De studies gaan natuurlijk niet alleen over de vierde speler, maar over 5G breder. We moeten het niet verhullen dat er zeker verschillende standpunten bestaan over die vierde speler. Ik begrijp, mijnheer Vande Reyde, dat u daar zeer enthousiast over bent en dat de heer Vandaele daar wat genuanceerder in is of daar wat vragen bij heeft. Alleen al in deze meerderheid zijn er ongetwijfeld verschillende visies. Ik vind het niet onverstandig om dit grondig te bestuderen, zowel op juridisch vlak

via de Raad van State als op een aantal andere vlakken. Ik heb zelf al eerder aangegeven wat mijn eigen insteek daaromtrent is, maar die is niet zo belangrijk. We zullen vooral moeten zorgen dat we ter zake een akkoord kunnen vinden om vooral ook snel vooruit te kunnen gaan met 5G.

Hetzelfde geldt overigens voor de verdeling van de middelen. Zoals de heer Vandaele terecht aangeeft, is dit een belangrijke zaak, principieel en financieel, voor de Vlaamse Gemeenschap om rekening te houden met onze mediabevoegdheid en het aandeel daarvan in hetgeen wordt gecommuniceerd via mobiele toepassingen. Maar het mag zeker het proces niet hypothekeren of vertragen. In die zin wil ik heel duidelijk zijn.

Er was blijkbaar een misverstand over het begrip van mijn antwoord. Het akkoord moet zo snel mogelijk gevonden worden, maar dat kan eventueel ook na de veiling. We zullen dit niet voorwaardelijk stellen. We zullen het proces vooral laten vooruitgaan en ervoor zorgen dat we geen vertragingen oplopen, maar we willen wel snel een akkoord over de verdeling van de middelen. Ik denk dat het ook in ieders belang is dat dit snel kan gebeuren.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Het zal een slotoverpeinzing zijn want ik kan geen extra vragen stellen.

Ik kom nog even kort terug op die vierde operator. Voor alle duidelijkheid: ik begrijp de insteek van de heer Vandaele zeker en vast. Ik denk dat onze visies niet dermate van elkaar verschillen. Ik ben geen fanboy die met een vlag 'Leve de vierde operator' staat te zwaaien. Ik sta er superneutraal tegenover wie de operatoren zijn. Ik kijk naar de marktsituatie. Als ik de studies bekijk, bijvoorbeeld de marktanalyse van het BIPT, dan zie ik dat het duopolistische karakter – dat is een juridisch onderscheid – van de markt ervoor zorgt dat de prijzen hoog staan.

Als je dat wilt doorbreken, dan is 5G een kans om daar iets aan te doen, maar we kunnen evengoed voor een ander model kiezen. Ik denk bijvoorbeeld aan het Ofcom-model uit Groot-Brittannië waar er een soort van 'open access' is, door de overheid beheerd, en waar verschillende operatoren gebruikmaken van dezelfde infrastructuur. Het zijn allemaal legitieme modellen, maar mijn punt is dat er in Vlaanderen ooit eens een keuze zal moeten worden gemaakt. Pas als die keuze is gemaakt en de strategie is uitgerold, dan kun je verder gaan. Mij lijkt het het beste om tijdens die frequentieveiling daar nog werk van te maken en om in een mooi documentje te gieten waar Vlaanderen naartoe wil gaan. Eens dat is gebeurd, dan zal ik mij daarbij neerleggen en daar geen lastige vragen meer over stellen. Maar dat is iets dat Vlaanderen moet gaan doen alvorens we van 5G en bredere telecom een succesverhaal kunnen maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.